



Šestadvacetiletá učitelka Bára Vlčková učí na gymnáziu angličtinu a francouzštinu. Ke svým studentům má blízko nejen věkem.

JAK POZNÁME dobrého učitele?

Každý rodič by si pro své dítě přál kvalitního učitele. Jaký má být a co máme dělat, když neodpovídá našim představám?

Text: LUCIE DRAHOŇOVSKÁ / Foto: JAN ZÁTORSKÝ, MAFRA, ARCHIV TV NOVA

Naše zkostnatělé školství se pomalu, ale jistě mění. A spolu s ním i vztah mezi učitelem a rodinou. Škola je veřejnou službou, kterou si rodič-zákazník hraří ze svých daní. Proto má nárok na kvalit- ➔

ního pedagoga, který umí děti nadchnout, přitáhnout ke studiu, látku je naučit a k tomu všemu ještě zvládá komunikaci s rodiči.

Aktuální průzkumy ukázaly, že více než 40 procent rodičů stojí o spolupráci se školou. Většina z nich si přeje, aby učitel respektoval osobnost dítěte a aby ho považoval za svého partnera. Podle nich už by pedagog neměl být prostředníkem informací, ale spíše průvodcem během jejich získávání. Rodiče už navíc nerozlišují, zda jde o pedagoga ze školy státní, nebo soukromé, za kterou připlácí. Nároky na kvalitního učitele se proto neustále zvyšují.

Setkali jsme se s dvěma z nich. Se svými žáky to obě naše kantorky očividně umějí, a jsou tudíž oblíbené nejen u nich, ale i u jejich rodičů. Jak to dělají?

PŘIROZENÁ AUTORITA

Báru Vlčkovou (na fotografii na první straně) a Helenu Hruškovou-Slavíkovou od sebe dělí pětadesát let. Zatímco první z nich je teprve na začátku svojí učitelské dráhy, druhá odchovála během padesátiletého působení hned několik generací výtvarníků. Obě spojuje přirozená autorita i to, že je děti mají rády. Jak se jim to podařilo?

Ještě před pár lety sedávala Bára Vlčková v lavici hořovického Gymnázia Václava Hraběte. Dnes tu učí angličtinu a francouzštinu. I když se narodila do učitelské rodiny, o svém nynějším povolání nikdy zvlášť nesnila. To, že teď stojí před tabulí, považuje za souhru náhod, když pohotově zaskočila za učitelku angličtiny na základní škole.

Ani jedenadevadesátiletá akademická malířka Helena Hrušková-Slavíková nikdy neuvažovala o tom, že by se stala učitelkou. Ale pak začala vést výtvarný kroužek na základce. Později přijala nabídku Základní umělecké školy v Buštěhradu, aby vyučovala výtvarnou výchovu. Do Buštěhradu tak dojíždí už dvacet let. V Praze založila Výtvarný spolek Hruška. Funguje přes půl století a je stále plný. Čím to je? Přestože ji od dětí dělí mnoho desítek let, jedná s nimi kamarádsky. „Jakmile vycítí, že se vyvyšujete, dělají si z vás po straně legraci,“ vysvětluje Helena Hrušková-Slavíková. Pro své malé výtvarníky neustále vymýšlí zajímavé akce, zapojuje je do výtvarných soutěží apod. „Jakmile děti vidí výsledky svojí práce, jsou spokojené a to je pro ně silná motivace. Bez zájmu by výtvarno nemělo smysl. Proto si zde děti tvoří volně, nic jim nediktuji, jen je opatrně vedu. Musí vědět, že o ně máte zájem. A pak se stane, že se mnohdy i těm největším zlobivákům podaří

věci lépe než poslušným holčičkám,“ dodává zkušená výtvarnice. Zdůrazňuje, že se nikdy nepřestala věnovat své akademické práci, aby byla neustále napřed, protože jen tak prý může jít pedagog svým žákům příkladem. Miroslav Hřebecký ze společnosti EDUin, která se zabývá vzděláváním, to potvrzuje: „Učitelé, kteří se ve svém oboru nechtějí rozvíjet, začnou prohrávat a začnou stále více tlačit na formální autoritu. Tu však leckterý učitel ztratil. A ne proto, že by děti zlobily více. Dnes však není výjimkou, že se dítě už na prvním stupni základní školy zajímá o konkrétní věc a že si informace zjišťuje na internetu. Může svého učitele předhonit a ten se pak dostává do obtížné situace,“ dodává Hřebecký.

RESPEKT A OBLIBA

Partnerský přístup učitele k dětem je více žádoucí na střední škole. To si dennodenně uvědomuje také Bára Vlčková, která už během druhého ročníku magisterského studia připravovala maturanty v rámci anglické konverzace. Tehdy byli její studenti jen o pouhých pět let mladší a někteří si ji navíc pamatovali jako starší spolužačku z gymnázia. Protože vypadá mladě, někdy se dokonce stane, že jí primání omylem tyknou. „Teprve zpětně si uvědomuji, jak odvážné nebo možná pošetilé bylo, že jsem si na ně troufla. Nakonec to aspoň z mého pohledu nedopadlo vůbec špatně a studenti mě myslím dost respektovali,“ dodává mladá učitelka.

Podle Hřebeckého není postavení začí-

najícího pedagoga jednoduché, protože s sebou přináší jistá sociální úskalí. Ale má i svoje výhody, jako je věková blízkost k dětem, takže žáci a studenti berou mladého učitele většinou automaticky jako kamaráda. On se k nim zpravidla také tak chová a dokáže se do nich snadno vcítit.

Pozitivní body může nasbírat i za to, že rozumí moderní technologii, je



Životem středoškoláků se inspiroval oblíbený rodinný seriál Gympl.

INZERCE

SOS při problémech ve škole

Máte problém s učitelem? Nečekejte, ale citlivě hledejte řešení dané situace. Jen tak se to neobrátil proti vašemu dítěti. Zde je několik rad:

1. **Nedívejte se na učitele jako na protivníka**, ale naopak jako na spolupracovníka při výchově dítěte.
2. **Nejednejte s učitelem jako s pedagogickým sluhou** a respektujte jeho odbornost.
3. **Přicházejte do školy raději se zdvořilým dotazem**, ne s odhodláním bojovat.
4. **Ověřujte si informace od svého dítěte**, protože bývají často zkreslené.
5. **Nepomlouvejte nikdy učitele svých dětí** a rozhodně ne, když to děti mohou slyšet.

Pokud se přesto nedomluvíte, zamyslete se i nad změnou školy. Jistým vodítkem je certifikovaná značka *Rodiče vítáni – Škola otevřená rodičům*, *rodiče otevření školy*, kterou školy obdrží poté, co splní určitá kritéria, jako je způsob vedení třídních schůzek a konzultací, nebo to, zda se učitelé nadále sebevzdělávají. Více na www.rodicevitani.cz.

Pětky ze zásady nedávám

Akademická malířka Helena Hrušková-Slavíková učí děti již 50 let výtvarnou výchovu.



Změnilo se něco od doby, kdy začínala? „Výtvarku dnes bohužel mnozí lidé chápou jako archaickou nebo dokonce zbytečnou záležitost. Přitom zejména v moderním přetechinovaném světě bychom měli děti přirozeně vést k umění. Nejde jen o to, aby uměly kreslit a malovat, ale aby si současně rozšiřovaly svůj obzor. I proto se snažím, aby je to u mě bavilo a aby viděly výsledky svojí práce. Jak můžete dát někomu pětku za to, jak vnímá výtvarno? To by je zbytečně sraželo v rozletu.“

na Facebooku nebo používá stejnou značku mobilu. „Na druhé straně na něj žáci zkoušejí leccos, co by si na staršího učitele nikdy nedovolili, protože ten už má jasně vymezené hranice, zatímco začínající pedagog si tyto hranice teprve začíná stavět. A děti se vždy snaží, aby dané mantinely posunuly co nejdál,“ vysvětluje Hřebecký. Tento konflikt se

projeví u každého začínajícího učitele a jeho intenzita závisí i na tom, zda má co do činění se zlobivou“ či „méně zlobivou“ třídou. I když v případě zlobení může jít spíš o nudu, za niž je zodpovědný sám kantor. K náročným situacím dochází i tehdy, když se ve třídě sejde kolektiv hyperaktivních dětí nebo když se žáci podřizují sociálnímu lídrovi, který ovládne jádro školy. Pokud se ve třídě vyskytne jedinec, který neustále odvádí pozornost od učení, považují žáci takové třídy za normální, že se v ní nemusí učit.

PROBLÉM S UČITELEM

Ne vždy však vztah mezi učitelem a dítětem probíhá bezproblémově jako v případě našich dvou kantorek. Takovou situaci řešila nedávno kolegyně Petra, jejíž syn se při hodinách matematiky zjevně nudil, protože v tomto předmětu vyniká. Když nepomohl rozhovor s učitelkou, Petra se rozhodla, že to riskne a syna přehlásila do jiné třídy. Tam znatelně pookřál. Nová učitelka mu zadávala úkoly navíc a on se opět začal těšit do školy. Obdobně nespokojená byla i kamarádka Hana, jejíž osmileté dceři lékaři diagnostikovali ADHD. Mladá pedagožka však na to nebrala žádné ohledy, což se negativně promítlo do známek na vysvědčení již v 1. třídě.

Máte podobné zkušenosti? Nemáte štěstí na učitele? Co s tím dělat, zjistíte v našem boxu. ■

lucie.drahonovska@mfdnes.cz